

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**

**Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb**

KLASA: 391-35/23-01/3

URBROJ: 371-04-23-9

Zagreb, 5. travnja 2023.

**IZMJENE I DOPUNE
METODOLOGIJE UTVRĐIVANJA IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA
JAVNU USLUGU OPSKRBE PLINOM I ZAJAMČENU OPSKRBU**
– *popratni dokument uz donošenje (nakon javnog savjetovanja)* –

Na sjednici Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije, održanoj 8. ožujka 2023. utvrđen je Prijedlog Izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu (dalje: Prijedlog Izmjena i dopuna Metodologije). O Prijedlogu Izmjena i dopuna Metodologije provedeno je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću od 8. do 14. ožujka 2023. te od 17. do 26. ožujka 2023. Tijekom javnog savjetovanja ukupno je šest energetskih subjekata dalo prijedloge, primjedbe i komentare na Prijedlog Izmjena i dopuna Metodologije.

Sve pristigle prijedloge, primjedbe i komentare HERA je prije donošenja Izmjena i dopuna Metodologije detaljno i nepristrano razmotrila. Prijedlozi koji su ocijenjeni opravdanima prihvaćeni su, ako su bili u skladu sa zakonskim i regulatornim okvirom te predmetom savjetovanja.

Slijedom navedenoga, svi rezultati javnog savjetovanja s prikazom primjedbi, komentara i prijedloga, kao i njihovim statusom (obrazloženo, prihvaćeno, nije prihvaćeno, djelomično prihvaćeno), prikazani su u dokumentu [Rezultati javnog savjetovanja](#).

Uvodno se ističe da je opskrba u obvezi javne usluge, prema odredbama Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, br. 18/18 i 23/20), opskrba plinom koja se u općem gospodarskom interesu obavlja po reguliranim uvjetima radi osiguravanja sigurnosti, redovitosti, kvalitete i cijene opskrbe kućanstava. Opskrbljivači u obvezi javne usluge dužni su obavljati opskrbu plinom u obvezi javne usluge po reguliranim uvjetima, uz primjenu odredbi metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu.

Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu („Narodne novine“, br. 108/20 i 20/22) (dalje: Metodologija) određuje se struktura i način formiranja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom, odnosno krajnja cijena opskrbe plinom te način, elementi i kriteriji za izračun pojedinih komponenti u strukturi krajnje cijene opskrbe plinom.

Trošak nabave plina, koji predstavlja veleprodajnu komponentu u strukturi krajnje cijene opskrbe plinom, određuje se prema propisanoj formuli iz Metodologije, a primjenom ostvarenih cijena terminskih ugovora „TTF Price Assesment – Winter t“ i „TTF Price Assesment – Summer t“ objavljenih u publikaciji ICIS HEREN „European Spot Gas Markets“.

Trošak nabave plina za regulacijsku godinu 2022./2023. HERA je odredila u ožujku 2022., a važećom *Odlukom o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca 2022. te za razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka 2023.* („Narodne novine“, br. 108/22), donesenom u rujnu 2022., iznosi tarifnih stavki iskazani su u eurima, odnosno trošak nabave plina iznosi 0,0410 EUR/kWh (41 EUR/MWh).

Trošak nabave plina za razdoblje od 1. travnja 2023. do 30. rujna 2024., prema formuli propisanoj u Metodologiji, odnosno prema *Bid i Offer* cijenama terminskih ugovora na referentnom plinskom tržištu „*TTF Price Assessment – Summer 23*“, „*TTF Price Assessment – Summer 24*“ i „*TTF Price Assessment – Winter 23*“, objavljenima tijekom razdoblja od 1. travnja 2022. do zaključno 28. veljače 2023., iznosi 105,6 EUR/MWh. Navedeni iznos rezultat je poremećaja na tržištu energije te značajnog porasta cijena plina na europskim plinskim tržištima tijekom razdoblja trgovanja, a koje je u Metodologiji prije donošenja izmjenjena i dopuna određeno kao relevantno za izračun.

Cilj i svrha donošenja Izmjena i dopuna Metodologije

HERA-ina je dužnost provoditi mjere za zaštitu krajnjih kupaca, što uključuje i opskrbu plinom po razumnim cijenama¹.

S obzirom na navedenu HERA-inu zakonsku obvezu, a imajući u vidu da bi primjena troška nabave plina u iznosu od 105,6 EUR/MWh predstavljala višestruko povećanje krajnje cijene plina za kućanstva, kao i činjenicu da je istovremeno zabilježeno značajno smanjenje cijena plina na europskim tržištima te da su se cijene terminskih ugovora na TTF tržištu od kraja prosinca 2022. do danas smanjile na razinu od oko 50 EUR/MWh, HERA je pristupila izmjenama i dopunama Metodologije, i to u dijelu načina određivanja troška nabave plina kao komponente krajnje cijene plina.

Izvjerno je da bi utvrđivanje troška nabave plina za regulacijsku godinu 2023./2024., u iznosu koji je višestruko veći u odnosu na trenutne tržišne cijene, poremetilo tržišne odnose i dovelo u pitanje mogućnost same isporuke plina krajnjim kupcima (kućanstvima) od strane opskrbljivača u obvezi javne usluge. Budući da bi isporuka plina prema višestruko višim cijenama bila financijski neprihvatljiva većini kućanstava, jer ne bi mogli podmirivati troškove svoje potrošnje, sve navedeno bi vrlo izgledno dovelo do:

- energetskog siromaštva i nemogućnosti kućanstava da ostvare adekvatno grijanje te minimalno potreban standard stanovanja,
- korištenja jeftinijih, zamjenskih energenata za grijanje (npr. ogrjevno drvo i sl.), a što bi dovelo do neočekivanog porasta potražnje za zamjenskim energentima, a posljedično i novih cjenovnih poremećaja i promjena na tržištu te
- prelaska velikog broja kućanstava s javne usluge opskrbe plinom na tržišnu uslugu opskrbe plinom, odnosno promjena opskrbljivača plinom.

Sve navedeno upućuje na to da bi donošenjem odluke o krajnjoj cijeni plina bez provedenih Izmjena i dopuna Metodologije opskrbljivači plinom u obvezi javne usluge bili suočeni sa značajnim odljevom svojih kupaca te neizvjesnošću oko realizacije ugovorenih količina po sklopljenim ugovorima o nabavi plina, a čime bi izravno bilo narušeno i njihovo funkcioniranje na tržištu plina. Isto tako, moglo bi doći do značajnih tehničkih poteškoća uslijed velikog broja istovremenih postupaka promjene

---

¹ Obvezna mjera zaštite krajnjih kupaca kategorije kućanstvo, u skladu s Direktivom 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina, je i pravo kupaca na opskrbu plinom po razumnim cijenama

opskrbljivača plinom i nemogućnosti pravovremenog rješavanja zahtjeva krajnjih kupaca za promjenu opskrbljivača.

Iz svega navedenoga, razvidno je da Izmjene i dopune Metodologije, osim osiguranja zaštite krajnjih kupaca, imaju za cilj stvaranje preduvjeta za optimalno funkcioniranje tržišta u postojećim tržišnim okolnostima.

Pregled provedenih izmjena i dopuna Metodologije:

Izmjene i dopune Metodologije odnose se na unaprijeđenje odredbi iz sljedećih cjelina:

- određivanje trajanja regulacijske godine 2023./2024. i određivanje razdoblja za koje se utvrđuje krajnja cijena opskrbe plinom,
- način utvrđivanja troška nabave plina za regulacijsku godinu 2023./2024. te za regulacijsku godinu 2024.

Određivanje trajanja regulacijske godine 2023./2024. i razdoblja za koje se utvrđuje krajnja cijena opskrbe plinom

Izmjenama i dopunama Metodologije mijenjaju se odredbe članka 16. i članka 17. na način da se regulacijska godina 2023./2024., koja je prethodno određena u trajanju od 1. travnja 2023. do 30. rujna 2024., dijeli na dva razdoblja, pri čemu regulacijska godina 2023./2024. završava 31. ožujka 2024. (uz početak 1. travnja 2023. kako je utvrđeno Metodologijom), a regulacijska godina 2024. traje od 1. travnja 2024. do 30. rujna 2024.

Krajnja cijena opskrbe plinom prema Izmjenama i dopunama Metodologije utvrđuje se za sljedeća razdoblja:

- za regulacijsku godinu 2023./2024., za razdoblje koje počinje stupanjem na snagu odluke o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom donesene na temelju Izmjena i dopuna Metodologije pa do 31. prosinca 2023. te za razdoblje od 1. siječnja 2024. do 31. ožujka 2024.,
- za regulacijsku godinu 2024., za razdoblje od 1. travnja 2024. do 30. rujna 2024.

Podjelom regulacijske godine 2023./2024. na dvije regulacijske godine, skraćuje se razdoblje za koje se donosi odluka o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom, odnosno omogućava se utvrđivanje troška nabave plina kao komponente krajnje cijene plina zasebno za svako od navedenih razdoblja.

Utvrđivanje troška nabave plina za regulacijsku godinu 2023./2024. i regulacijsku godinu 2024.

U skladu s određivanjem trajanja regulacijske godine 2023./2024. i s razdobljem za koje se utvrđuje krajnja cijena opskrbe plinom, HERA je Izmjenama i dopunama Metodologije izmijenila odredbe članka 20. Metodologije, vezane uz formulu za određivanje troška nabave plina. Nova formula za izračun troška nabave plina za regulacijsku godinu 2023./2024. glasi:

$$T_{nab,23/24} = \frac{\sum_{i=1}^n TTF_{Q3,23/W23,i}}{1000 \times n_{23/24}}$$

Primjenom nove formule, za regulacijsku godinu 2023./2024., trošak nabave plina ($T_{nab,23/24}$) utvrđuje se primjenom aritmetičke sredine *Bid* i *Offer* cijena terminskih ugovora „*TTF Price Assessment – Q3, 23*“ i „*TTF Price Assessment – Winter 23*“, objavljenih u publikaciji ICIS HEREN „*European*

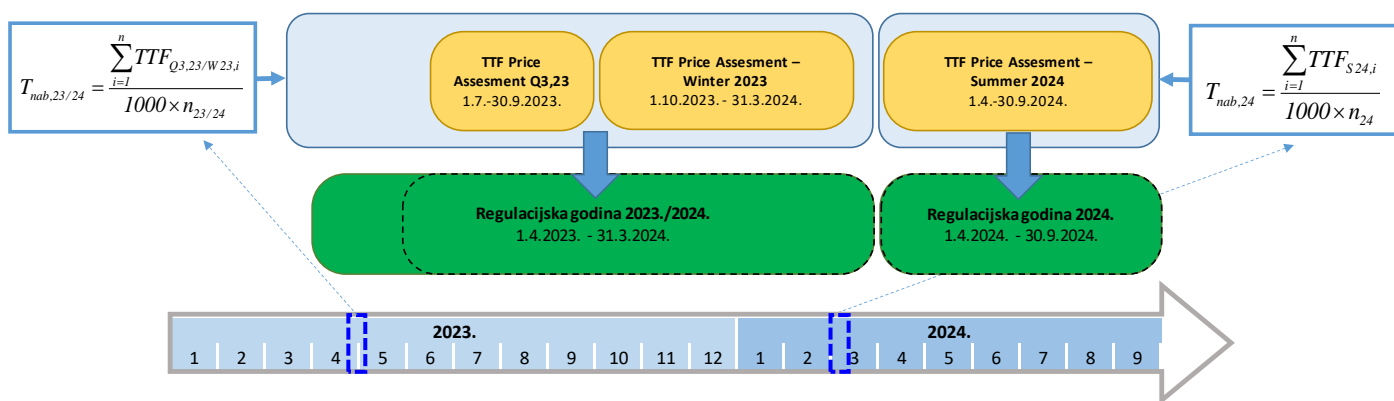
Spot Gas Markets” tijekom razdoblja od 15 dana koje započinje danom stupanja na snagu Izmjena i dopuna Metodologije, odnosno tijekom razdoblja od 21. travnja do 5. svibnja 2023.

Nadalje, u novom članku 20.a, za regulacijsku godinu 2024. propisana je formula za izračun troška nabave plina, koja glasi:

$$T_{nab,24} = \frac{\sum_{i=1}^n TTF_{S24,i}}{1000 \times n_{24}}$$

Primjenom navedene formule, za regulacijsku godinu 2024., trošak nabave plina ($T_{nab,24}$) utvrđuje se primjenom aritmetičke sredine Bid i Offer cijena terminskih ugovora „TTF Price Assessment – Summer 24“, objavljenih u publikaciji ICIS HEREN „European Spot Gas Markets” tijekom razdoblja od 1. ožujka do 15. ožujka 2024.

U nastavku (Slika 1.) daje se shematski prikaz načina utvrđivanja troška nabave plina za dvije regulacijske godine prema Izmjenama i dopunama Metodologije.

Slika 1. Shematski prikaz određivanja troška nabave plina za regulacijsku godinu 2023./2024. i za regulacijsku godinu 2024.

Novom formulom utvrđuje se trošak nabave plina koji odražava aktualne cijene terminskih ugovora na TTF tržištu za isporuku plina u trećem kvartalu i u zimskoj sezoni regulacijske godine 2023./2024., kao i cijene terminskih ugovora koje će u trenutku donošenja odluke o krajnjoj cijeni opskrbe plinom za regulacijsku godinu 2024. biti aktualne neposredno prije početka regulacijske godine 2024.

Primjena izmijenjenog troška nabave plina pri određivanju krajnje cijene opskrbe plinom rezultirat će krajnjom cijenom plina za kućanstva za regulacijsku godinu 2023./2024. koja neće biti pod utjecajem značajnih oscilacija cijena plina uzrokovanih poremećajima na europskim tržištima plina koji su bili posebno izraženi u drugoj polovini 2022.

U nastavku (Slika 2.) daje se pregled kretanja cijena terminskih ugovora relevantnih za određivanje troška nabave plina, s rezultirajućim troškom nabave plina za regulacijsku godinu 2023./2024. prema formuli iz Metodologije, kao i procijenjenim troškom nabave plina za regulacijsku godinu 2023./2024. prema formuli iz Izmjena i dopuna Metodologije (za potrebe prikaza korištene su cijene terminskih ugovora „TTF Price Assessment – Q3, 23“ i „TTF Price Assessment – Winter 23“ ostvarene na dan 4. travnja 2023.).

Slika 2. Pregled kretanja cijena terminskih ugovora za određivanje troška nabave plina za regulacijsku godinu 2023./2024.

Isto tako, Izmjenama i dopunama Metodologije, u članku 20.b, propisano je da se trošak nabave plina za razdoblje za koje je Vlada Republike Hrvatske donijela posebne propise s ciljem otklanjanja poremećaja na domaćem tržištu energije, donosi u skladu s tim propisima, a iznimno od primjene formula iz članka 10., članka 20. i članka 20.a Metodologije.

Izmjene i dopune Metodologije stupaju na snagu 21. travnja 2023., a nakon proteka propisanog razdoblja trgovanja relevantnim terminskim ugovorima za određivanje troška nabave plina za regulacijsku godinu 2023./2024. HERA će pristupiti donošenju odluke o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom.